

5. Ceny

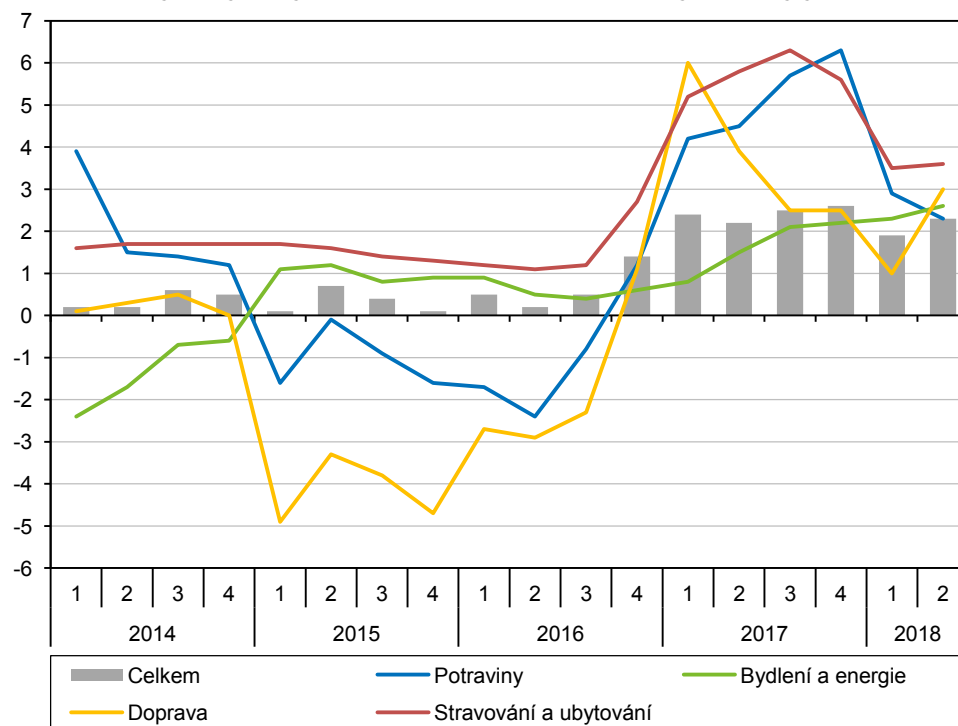
Celková cenová hladina rosla.

Celkový meziroční růst cenové hladiny měřený deflátořem HDP ve 2. čtvrtletí dosáhl 2,3 %. Ovlivnil ho poměrně silný růst cen spotřebních statků (3,6 %). Cenová hladina spotřeby domácností se přitom zvýšila o 2,6 %, vládních institucí o 5,9 %. Stagnace probíhala u kapitálových statků (-0,5 %). Jen mírně kladně působily směnné relace (100,3 %).

Růst spotřebitelských cen ve 2. čtvrtletí 2018 zrychlil.

Po útlumu v předchozím kvartálu se ve 2. čtvrtletí 2018 meziroční tempo růstu spotřebitelských cen vrátilo nad 2% hranici. Celkově se ve 2. čtvrtletí ceny meziročně zvýšily o 2,3 % a v jednotlivých měsících měla dynamika vzestupný charakter. Za celé 1. pololetí spotřebitelské ceny meziročně vzrostly o 2,1 %. Ve 2. čtvrtletí opět posílil vliv cen bydlení, vody a energií, které nejvíce přispěly k celkovému nárůstu cen (0,6 p. b.). Tempo cenového růstu potravin a nealkoholických nápojů již nedosahuje úrovně minulého roku, i tak však oddíl podpořil celkový růst 0,5 p. b. Alkoholické nápoje a tabák a doprava přispěly shodně 0,3 p. b.

Graf č. 10 Ceny ve vybraných oddílech indexu spotřebitelských cen (y/y v %)

Zdroj: ČSÚ

Nejvýraznější vliv na celkový růst cen měly náklady na bydlení a energie.

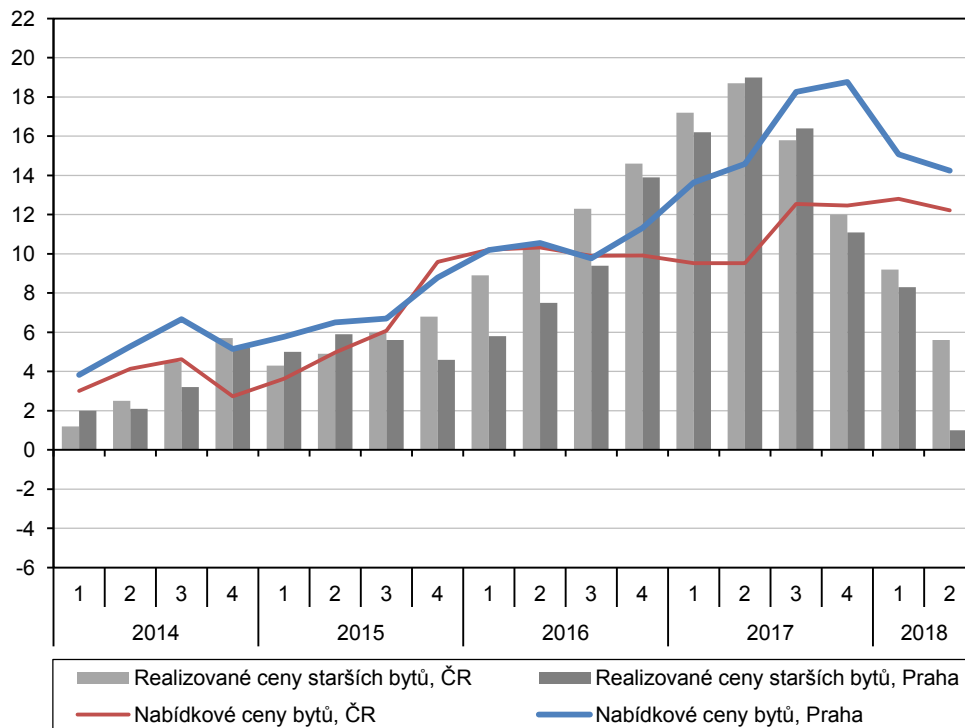
Akcelerace cen bydlení a energií nepolevila. Ve 2. čtvrtletí jejich meziroční přírůstek dosáhl 2,6 % (nejvíce od 1. čtvrtletí 2013). Kromě cen nájemného z bytů, které rostly o 0,6 p. b. rychleji než v předchozím kvartálu (2,9 %), potvrdily rostoucí trend i ceny energií (z 1,1 % na 1,7 % ve 2. čtvrtletí). Růst imputovaného nájemného již nezrychloval, vysoké tempo se však udrželo (3,8 %). Spíš než útlum růstu se zde projevuje vyšší srovnávací základna minulého roku, průměrný meziměsíční přírůstek ve 2. čtvrtletí činil 0,5 %.

Dynamika cen bytů nadále zpomalovala.

Ačkoli ceny bydlení v indexu spotřebitelských cen zrychlovaly, dynamika samotných cen bytů zvolňovala. Realizované ceny starších bytů ve 2. čtvrtletí meziročně vzrostly o 5,6 %, což je nejméně od 2. čtvrtletí roku 2015. Ještě výrazněji se propadla dynamika v Praze. Meziroční přírůstek ve 2. čtvrtletí činil 1,0 %,

mezičtvrtletně se ceny snížily o 1,6 %. Je však nutné upozornit, že mluvíme o segmentu starších bytů. U nových bytů (index měřen jen v Praze) došlo ve 2. kvartálu ke zrychlení meziroční dynamiky realizovaných cen na 14,8 %. Meziroční růst nabídkových cen bytů se lehce zmínil, stále však zůstal nad hranicí 12 % pro celou ČR.

Graf č. 11 Ceny nemovitostí (meziroční změna, v %)

Zdroj: ČSÚ

U cen potravin a nealkoholických nápojů rovněž došlo ke zrychlení dynamiky.

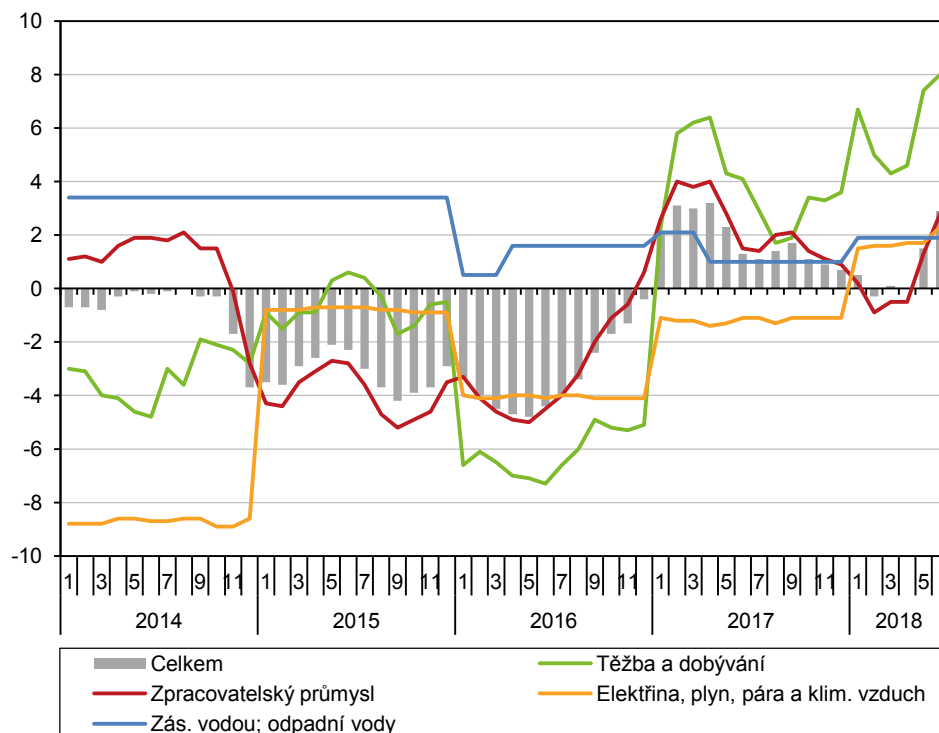
Meziroční nárůst cen potravin a nealkoholických nápojů ve 2. čtvrtletí dosáhl 2,3 %. To je pomalejší tempo než v 1. čtvrtletí, důvodem je však zejména vysoká srovnávací základna předchozího roku. Po slabém dubnovém výsledku růst cen akceleroval (meziměsíční přírůstky dosáhly 1,0 % v květnu a 0,5 % v červnu). K meziročnímu růstu cen potravin nejvýrazněji přispěly mléko, sýry a vejce, které ve 2. čtvrtletí zdražily o 5,8 %. Výrazné bylo i meziroční tempo růstu cen olejů a tuků (8,1 %) a ovoce (5,5 %). Ceny alkoholických nápojů a tabáku se zvýšily o 3,6 %. Pod vlivem rostoucích cen pohonných hmot ve 2. čtvrtletí zrychlil meziroční nárůst cen dopravy (3,0 %). Ceny samotného provozu osobních dopravních prostředků se zvýšily o 4,4 %, ceny nákupu automobilů a ostatních dopravních prostředků si udržely tempo z předchozího čtvrtletí (2,5 %).

Po slabém růstu na začátku roku spotřebitelské ceny v EU opět zrychlily.

Meziroční přírůstek indexu spotřebitelských cen v Evropské unii ve 2. čtvrtletí dosáhl 1,8 % a v porovnání s předchozím kvartálem tempo zrychlilo. Klíčovým faktorem pro posílení cenového růstu byly náklady na dopravu, mírné zrychlení se však týkalo i cen potravin a nealkoholických nápojů nebo bydlení a energií. Poměrně silně se zvyšovaly i ceny alkoholických nápojů. Nejrychleji rostly spotřebitelské ceny v Rumunsku (4,5 %), Estonsku (3,3 %) a na Slovensku (2,9 %). Méně než 1% přírůstkem dosahovaly ceny v Irsku (0,4 %), Řecku (0,7 %), na Kypru (0,8 %) a v Dánsku (0,9 %).

Graf č. 12 Ceny hlavních skupin průmyslových výrobců (meziroční změna, v %, podle klasifikace CPA)

Zdroj: ČSÚ

V cenách průmyslových výrobců hrálo klíčovou roli zvýšení cen ropy.

Ceny průmyslových výrobců se v 1. čtvrtletí na krátkou dobu dostaly do meziročního poklesu (celkový přírůstek za kvartál pak činil 0,1 %). Od května však poměrně výrazně zrychlovaly, takže výsledný meziroční přírůstek za celé 2. čtvrtletí dosáhl 1,5 %. Akcelerovalo meziroční tempo růstu cen výrobků zpracovatelského průmyslu (1,2 %). Hlavní podíl na zrychlení měly ceny koksu a rafinovaných ropných výrobků, které ovlivnil nárůst cen ropy na světových trzích, solidně k cenovému růstu přispívaly i obecné kovy a kovodělné výrobky (meziroční zvýšení o 2,4 %). Zrychlil růst cen dřeva, papíru a tisku (2,3 %) a nábytku (2,0 %). Protiinflačně pak působily ceny dopravních prostředků, které ve 2. čtvrtletí meziročně klesly o 2,3 %. Zrychlení se dotklo i cen těžby a dobývání (6,7 %) a elektřiny, páry a klimatizovaného vzduchu (1,9 %). Ceny vody a služeb souvisejících s odpadními vodami si udržely tempo předchozího čtvrtletí (1,9 %).

Vývoj cen ropy na světových trzích se promítal i do cen výrobců v EU.

Vzhledem k tomu, že pohyb cen ropy je globálním faktorem ovlivňujícím ceny výrobců, zrychlení meziročního tempa růstu tohoto indexu se týkalo i většiny států Evropské unie. Celkový meziroční přírůstek cen výrobců v EU ve 2. čtvrtletí činil 3,5 %. Zrychlení opět probíhalo u cen výrobků zpracovatelského průmyslu a výrazně také u těžby a dobývání. Nejvýrazněji se ve 2. čtvrtletí ceny výrobců zvyšovaly ve Velké Británii (6,7 %, hlavně kvůli těžbě a dobývání) a shodným tempem v Belgii a Estonsku (6,4 %, v Belgii došlo ke zrychlení u výrobků zpracovatelského průmyslu, v Estonsku u cen elektřiny, plynu, páry a klimatizovaného vzduchu). Meziroční pokles cen výrobců nastal v Irsku (-2,4 %) a Lucembursku (-1,4 %). Jen o 0,5 % se zvýšily ceny na Maltě.

Ceny tržních služeb byly ovlivněny celkovým stavem ekonomiky. Výrazně například zdražily služby v oblasti zaměstnání.

Ceny tržních služeb si již tři čtvrtletí udržují meziroční tempo růstu 1,7 %. Ekonomické zrychlení v předchozím roce podpořilo růst cen dopravy a skladování. Jejich meziroční tempo nyní zmírnilo (u pozemní a potrubní dopravy na 0,6 %), u cen skladování a podpůrných služeb v dopravě dokonce došlo k meziročnímu poklesu o 2,1 %. Růst cen ve 2. čtvrtletí zrychlil u poštovních a kurýrních služeb

(5,3 %). Rovněž zrychlil růst cen pojištění, zajištění a penzijního financování (4,1 %), dále cen služeb v oblasti nemovitostí (2,9 %). Nejvýraznějšího meziročního růstu dosáhly ceny služeb v oblasti zaměstnání (15,8 %), které tak do značné míry odrážely současný stav na trhu práce.

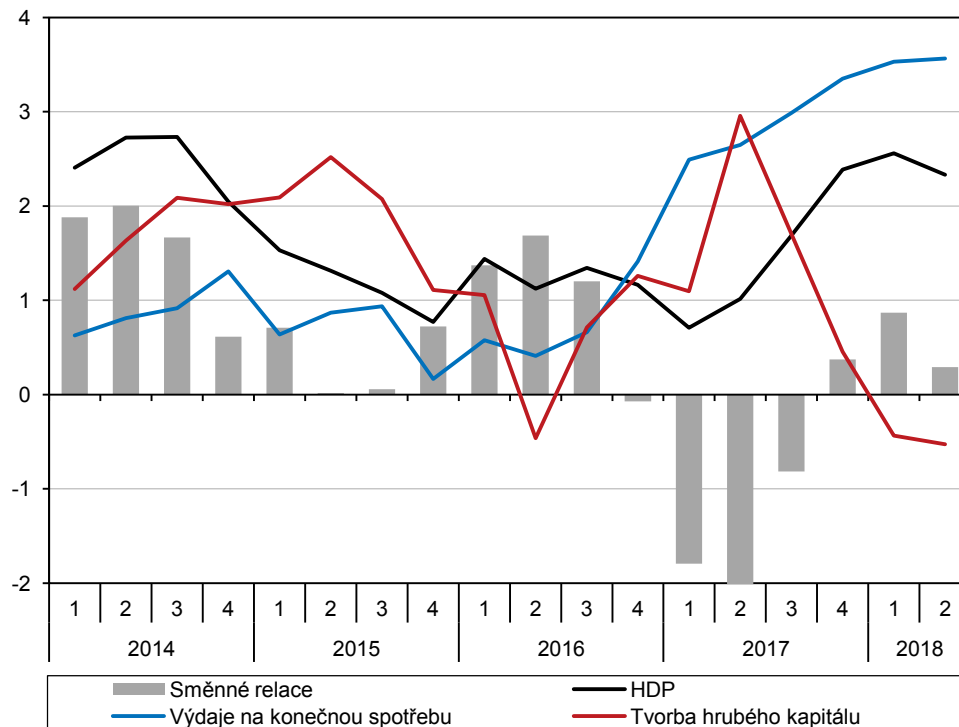
Ceny zemědělských výrobců po pěti čtvrtletích meziročního růstu poklesly o 3,4 %.

Index cen zemědělských výrobců se do mezičtvrtletního poklesu dostal již v 1. čtvrtletí, meziroční přírůstek však tehdy zůstal kladný. Ve 2. čtvrtletí došlo k prvnímu meziročnímu propadu od konce roku 2016 (-3,4 %). Klesaly ceny rostlinné i živočišné výroby. Ceny rostlinné výroby se meziročně snížily o 3,3 %. Důvodem byl pokles cen průmyslových plodin o 14,4 %. Dominující vliv měly zejména olejniny, konkrétně snížení ceny semen řepky olejné o 20,2 %. Význam měly i ceny brambor, meziročně nižší o 6,7 %. Váhově významné obiloviny zatím setrvaly v meziročním růstu (2,3 %), klíčová pšenice zdražila o 1,0 %. Ceny živočišné výroby ve 2. čtvrtletí meziročně klesly o 3,5 %. Zde se projevilo zejména zvýraznění propadu cen hospodářských zvířat (-8,7 %). Prohloubil se pokles cen váhově nejvýznamnějších prasat jatečných (-19,8 %). Pokračovalo i snižování cen drůbeže (-1,2 %), kde dále nepokračoval meziroční pokles cen kuřat (0,4 %), ukazatel však ovlivnila ostatní drůbež (-7,8 %). Meziroční růst cen živočišných výrobků ve 2. čtvrtletí výrazně zpomalil (0,8 %). Po dvouciferných přírůstcích minulého roku totiž došlo k útlumu u mléka (1,5 %) a poklesu u cen vajec (-6,2 %).

Vliv kurzu na ceny zahraničního obchodu oslabil.

Ceny vývozu v 1. pololetí meziročně klesly o 3,0 %. Zatímco v 1. čtvrtletí pokles dosáhl 4,4 %, ve 2. kvartálu se dynamika zmírnila na -1,6 %. Znatelně se rovněž zredukoval vliv kurzu koruny, jehož posílení ceny zahraničního obchodu výrazně táhlo dolů od dubna minulého roku. Ceny dovozu v 1. pololetí klesly o 4,2 % a podobně jako u vývozu byl propad ve 2. čtvrtletí mírnější (2,4 %). Výsledné směnné relace tak byly kladné - 101,3 % v celém pololetí a 100,8 % ve 2. čtvrtletí.

Graf č. 13 Deflátoři (očištěno o sezónní a kalendářní vlivy, y/y v %)

Zdroj: ČSÚ

